

Рис. 2. Структура доходів домогосподарств в Україні*

*Складено на основі [2]

Основними джерелами доходів домогосподарств ϵ доходи від зайнятості, зокрема заробітна плата та доходи від підприємницької діяльності.

Разом з тим, вітчизняні домогосподарства, отримують значну фінансову допомогу від родичів та інших домогосподарств, у тому числі з-за кордону.

На сьогоднішній день характерною є структурна диспропорція у формуванні доходів домогосподарств. На нашу думку, формування доходів домогосподарств напряму залежить від економічного зростання держави. Тому, основною метою фінансового регулювання доходів домогосподарств має бути справедливий розподіл фінансових ресурсів між домогосподарствами за умови одержання ними максимально можливого обсягу доходів. Важаємо, що для покращення ситуації з формуванням доходів домогосподарств, особливо в умовах економічних криз, держава повинна враховувати головні проблеми домогосподарств.

Список використаних джерел:

- 1. Фурдичко Л.Є., Мартинюк Д.Я., Прокопчук В.В. Доходи громадян як інструмент їх добробуту і ефективного розвитку країни. *Молодий вчений*. 2018. № 5 (57). С. 775-778.
- 2. Доходи і витрати населення. Державна служба статистики. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/ (дата звернення 20.11.2019).

PROBLEMATIC ASPECTS OF THE FUNCTIONING OF SOCIAL INSURANCE FUNDS IN UKRAINE AND THE POSSIBLE DIRECTIONS OF THEIR IMPROVEMENT

Petrushka O.V.
Ph.D. in Economics, Associate Professor
of Department of Finance named after S.I. Yuryi
Shuliuk B.S.
Ph.D. in Economics, Associate Professor
of Department of Finance named after S.I. Yuryi
Ternopil National Economic University

In modern conditions, social insurance should be considered as a basic institute of sustainable human development, in the centre of which is a person and his needs, the quality of satisfaction which influences the social, economic and environmental development of the state [1, p.151].

Ukraine, positioning itself in the international arena as a state with a socially oriented economy, should constantly improve its own system of social security for the population. However, nowadays, the social insurance system of Ukraine does not confirm its status as a socially-oriented economy, due to the wide range of problems both in the activity of the social insurance funds themselves and in the problems related to the economic situation in the country.

These days, there are three compulsory social insurance institutions in Ukraine, such as: the Compulsory Unemployment Social Insurance Fund, the Social Insurance Fund, and the Pension Fund of Ukraine. These funds are funded by a 22% payroll. The distribution of these funds between social insurance funds is uneven, so the largest share is in the Pension Fund of Ukraine, about 85%, about 9% belongs to the Social Insurance Fund, the smallest share in the Compulsory Social Insurance Fund in case of unemployment - about 6%.

Despite the fact that the largest part of the funds from the payment of a single social contribution goes to the Pension Fund of Ukraine, every year the state at the expense of the State budget is forced to cover the deficit of the Pension Fund of Ukraine.

The unsatisfactory state of the present compulsory social security system is due to the following main reasons:

- the existence of significant social differentiation of the population, as well as a significant gap between the incomes of the population from different regions;
- the existence of a deficit of the State Budget of the country, which reduces the ability to improve the social security system, as well as to subsidize social security funds;
  - high unemployment and low minimum wage in the country;
  - non-transparent activity of social security funds;
- the presence of a shadow economy, which hinders the growth of budget revenues of social insurance funds.

Today, there is no national social insurance doctrine in Ukraine that would scientifically justify the possibility of developing the system in an organic way related to the wage system, the tax system, the state and politics of the labor market, demographic situation and forecasts. When developing a system of recommendations and management decisions in the field of social insurance, it should be remembered that social insurance is the most acute tool that can transform the cornerstones of social life [2, p.3].

Nowadays, the modernization of Ukraine's compulsory social security system should take place in these three main areas. The first direction is the implementation of the insurance principle in the social insurance system. The second is improving the administration of the current system of compulsory state social insurance. The third aspect is the introduction of new social security institutions, in the sphere of insurance which provided by current legislation, have been tested by the best international practice, but are not currently available in Ukraine. They primarily include a mandatory occupational pension system, a fund for guaranteeing insurance payments under life insurance contracts, and a Compulsory State Health Insurance Fund [2, p.4].

According to the first direction of modernization of social insurance, in particular the application of the insurance principle in the social insurance system, the main steps to achieve it should be: limited solidarity between the insured; a clear relationship between participation in system financing and the level of payments; the isolation of funds, namely the creation of a personalized accounting system that will make it possible to put into practice the above. The second strand is to help to optimize the use of compulsory social security funds. The third direction of modernization of social insurance will allow to fill the existing gaps in the system of compulsory social insurance in Ukraine [3, p.35].

Establishment of these institutes and their functioning should take place at the parity participation of the state and the population. The presence of balanced social security and social security systems in the country as basic elements of population protection will contribute to the political and economic stabilization of society as a whole.

References:

- 1. Tulai O. I. The social role of social insurance against industrial accidents and occupational diseases. *Bulletin of ON Mechnikov ONU*. 2016.V.21.Vip. 7-2 (49). Pp. 151-155.
- 2. Koval O. P. Modernization of the social insurance system in Ukraine. Analytical report. K .: NISD. 2014. 38c.
- 3. Kotsyubinska E. B. Current state of social insurance in Ukraine. *Problems of theory and methodology of accounting, control and analysis.* 2018. Type 2 (40). Pp. 33-36.

ПЛАНУВАННЯ ВИДАТКІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ТА ВЕКТОРИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Підлісний І. С. аспірант кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Тернопільський національний економічний університет

Бюджетне планування посідає одне із вагомих місць у бюджетному процесі. Актуальність проблеми планування видатків місцевих бюджетів збільшилась в умовах фінансово-економічної кризи. Гарантом становлення місцевої влади як дієздатної та ефективного суб'єкта є насамперед забезпечення місцевого самоврядування достатніми і стабільними фінансовими ресурсами.

Праці багатьох науковців приурочені питанням процесу планування видатків місцевих бюджетів та наукового обґрунтування методології визначення їх обсягу та структури на перспективу з урахуванням впливу на соціально-економічний розвиток країни. Вищезазначені питання досліджували такі вітчизняні вчені, як: О. Василик, А. Гальчинський, В. Геєць, О. Кириленко, Л. Клець, І. Луніна, І. Лютий, І. Молчанов, К. Павлюк, Ю. Пасічник, О. Тулай, В. Федосов, І. Чугунов, С. Юрій.

В умовах достатньо обмежених бюджетних ресурсів однією з найважливіших проблем ϵ планування бюджету задля ефективного та результативного використання бюджетних коштів.

У системі заходів направлених на успішну реалізацію економічних і соціальних завдань в умовах переходу до ринкових відносин, особливе місце займає бюджетне планування, яке виступає ядром всієї фінансової роботи в країні. Воно охоплює систему заходів, що проводить держава по планомірному плануванню і використанню централізованого фонду грошових коштів. Бюджетне планування складається із процесів складання, розгляду і затвердження бюджету. Воно характеризує процес створення, розподілу і використання частини валового внутрішнього продукту, що централізується державою [1].

Бюджетне планування, передусім його стратегічна складова, що обумовлена необхідністю обгрунтуванням та визначенням ефективних шляхів досягнення довгострокових та узгоджених цілей у сфері державної економічної, соціальної, медичної та інших політик. Формування комплексної системи бюджетного планування, що включає стратегічний, тактичний та оперативний рівні, є першим кроком створення механізму цілісного державного управління, тобто ефективної реалізації органами державної влади не тільки функції планування, а й організації, мотивації та контролю. Це зумовить нормалізацію соціально-економічних показників у майбутній перспективі та переходу до сталого економічного розвитку.